

**Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom
prispeli k úspešnému priebehu workshopu
Motivačné aktivity s detským čitateľom**

Projekt podporila

Slovenská
asociácia
knižníc

V rámci programu „Partnerstvo, alebo spojme svoje sily“

ISBN 978-80-89161-17-1

Motivačné aktivity s detským čitateľom

Práca s detským čitateľom, keď ju robíme s láskou, je obohatením na oboch stranách. Deti svojím myslením, fantáziou a kreativitou nám dospelým často otvárajú dvere, od ktorých kľúč sme často stratili. Úlohou zase nás dospelákov je naučiť a ukázať, tým malým zázračným stvoreniam cestu, ktorá vedie k hodnotám lásky a dobra.

Zvlášť zaujímavá a pestrá je práca detského knihovníka. V dnešnej dobe rôznych médií, množstva informácií a rýchlej komunikácie to nie je vždy jednoduché. Dostať deti do knižnice, zaujať ich a dať im do ruky tú pravú knihu, ktorá ich upúta a priláka aj na ďalšie čítanie, to je úloha viac ako ťažká. Knihovníci, ktorým na deťoch záleží, sa s takýmito problémami, ale radi popasujú. Dôležité je aj u nich neustále nové vzdelávanie, podnety a motivácie do ďalšej práce. Preto sme sa v našej Knižnici pre mládež mesta Košice rozhodli usporiadať pre knihovníkov, ktorí pracujú s detským čitateľom, workshop na tému „Motivačné aktivity s detským čitateľom“. Prednášajúci, ktorých sme pozvali, ale aj osobné stretnutia boli určite veľkým prínosom pre nás všetkých. Verím, že práve týmto workshopom sme začali budovať pravidelnú jesennú tradíciu pre všetkých tých, ktorým záleží na tom, aby naše deti čítali, poznali a mali radi dobrú a kvalitnú literatúru a aj vďaka tomu z nich vyrástli dobrí a múdri ľudia.

Iveta Hurná

Knížnica pre mládež mesta Košice

Workshop pre detských knihovníkov

MOTIVAČNÉ AKTIVITY S DETSKÝM ČITATEĽOM. 10. – 11. novembra 2011

PROGRAM:

10.11.2011

- 09.00 – 09.45 Pán Mrkvička
„*Deti z Bullerbynu*“ dramatizované
čítanie/hranie pre deti
- 10.00 – 11.30 Tibor Hujdič
„*Inšpirovanie detí k čítaniu*“
- 12.00 – 13.00 prestávka na obed
- 13.00 – 14.30 PhDr. Ľudmila Hrdináková
„*Sociálno-psychologické a kontextové
faktory čitateľstva v prieniku rozvíjajúcich
čitateľských metód (aktivít)*“
- 15.00 – 17.00 PhDr. Lucia Ištvaniková, PhD.
„*Komunikačné zručnosti v prostredí kníh*“

11.11.2011

- 09.00 – 09.45 PaedDr. Ján Pochanič, PhD.
„*Alica v krajine zázrakov a jej podoby*“
tvorivá dramatika s deťmi
- 10.00 – 11.30 PaedDr. Ján Pochanič, PhD.
„*Alica v krajine zázrakov a jej podoby*“
tvorivá dramatika s knihovníkmi
- 11.30 – 12.30 záverečná diskusia

Projekt podporila

Slovenská
asociácia
knihníc

V rámci programu „Partnerstvo, alebo spojme svoje sily“

Pár viet o čítaní

Tibor Mrkvička Hujdič

Želám vám pekný deň. Ďakujem za možnosť stráviť s vami čas a zamyslieť sa s vami nad otázkou, ako prispieť k tomu, aby čítanie detí zostalo súčasťou našej kultúry. Na úvod sa budem zaoberať otázkou, čo to vlastne čítanie je, takže si položíme zdanlivo nelogickú otázku: „Dá sa čítať aj inak, ako s pohľadom upreným do knihy?“ Potom sa pohráme s myšlienkou: „Prečo je dôležité čítať.“ Následne zaznie pár pripomienok k dramatizovanému čítaniu deťom. A v záverečnej časti sa budeme venovať projektom na podporu čítania, čiže si položíme otázku, ako taký projekt vyzerá, ale aj otázku ako taký projekt určite nevyzerá :).

Takže začneme takými jednoduchými otázkami ako: „Vie čítať každý?“ Správna odpoveď? Nevie :). Prečo? Tradične sme boli presvedčení, že kto sa naučí techniku čítania, je čitateľom. Realita nás však učí, že to nestačí. Okrem problémov pri nácvičku

techniky čítania, ktoré sa stále výraznejšie prejavujú v súčasnej generácii školákov, (vek, v ktorom časť detí plne ovládne techniku čítania sa posúva až k 10. rokom) sa do popredia dostávajú problémy s porozumením čítanému textu. Prečo je to tak, je zatiaľ skôr otázka dohadov ako relevantných výskumov, avšak fakt, že výrazná časť detí a mladých ľudí nedokáže do hĺbky spracovať prečítaný text, potvrdzujú opakujúce sa testy PISA. Do knižníc teda v sprievode učiteľiek prichádza časť detí, ktoré majú problémy s technikou čítania a navyše deti a mladí ľudia, ktorí čítanému textu nerozumejú. Toto je treba mať stále viac na zreteli.

Úvodná otázka číslo dva: Je čítanie zábava? Radi by sme s úsmevom povedali: „jednoznačne!“, realita však nás opäť v nadšení trochu zmierni. Je to zábava - ako pre koho a ako kedy. Pre deti s problémami v čítaní a porozumení textu je to skôr trápenie. A pre milovníkov kníh so sklonmi k uctievaniu musím pripomenúť, že nie každá kniha má rovnakú kvalitu :). Je mnoho priemerných kníh, určitá časť podpriemerných, no a časť je naozaj kvalitných. Ak si dieťa vyberá knihu v knižnici, v ktorej je dajme tomu 4000 titulov, veľmi ľahko sa môže stať, že tých 10-30 kníh ročne, ktoré si náhodne vyberie, bude patriť do

priemeru. A ten zďaleka nemusí mať v sebe viac ako 3 deka zábavy. A ešte jedna drobnosť. Nie každá kniha je pre zábavu. Sú knihy na smútok, na snívanie, na bátie sa, na poznávanie atď. Preto je dobré pomôcť čitateľom pri rozpoznávaní kvality kníh, pri sprostredkovaní kníh pre čitateľov s menšími čitateľskými zručnosťami atď. Mimochodom – dá sa efektívne pomôcť pri výbere kníh, ak sme namiesto kníh čítali dajme tomu text na obale?

A sme pri úvahe číslo tri. Médiami, vydavateľstvami, ale aj školami či knižnicami sa sem tam mihne názor: Je jedno, čo dieťa číta, hlavne nech číta. Keď počujem tento názor, mám pocit, že ma klame sluch. No ja by som svoju deväť ročnú dcéru, ktorá chodí na tanečnú, nepustil na dedinskú, nočnú, víkendovú zábavu. Vy áno? V tejto veci bez diskusie sa zhodneme, že niečo pre 9 ročnú slečnu primerané je a niečo nie je. Je to v knihách iné? Zďaleka nie všetky knihy pre deti splňajú aspoň minimálne kritériá pre kvalitnú literatúru. Zďaleka nie hocaká kniha je vhodná pre hociktoré dieťa. A nakoniec, nerobme si veľké nádeje. Časť produkcie, údajne určenej pre napr. 10-13 ročné dievčatá, má pornografický charakter. Nevieme o tom iba preto, že my, dospelí, tieto knihy nečítame a deti nám to žiaľ po ich prečítaní nepovedia... Tu je na mieste dôležitá výzva. Potrebujeme viac dospelých, ktorí budú čítať knihy pre deti a mládež. A potrebujeme o nich hovoriť.

Dostali sme sa k poslednej úvodnej otázke, a to otázke, či počúvanie je čítaním. Odpoveď je jednoznačná: je, a nie je :). Moja dcéra má mojimi ústami a svojimi ušami prečítanú slušnú kopu kníh. Sedem rokov, každý deň aspoň pol hodiny čítania. A ak sa jej začnete pýtať na konkrétne udalosti z niektorej

z prečítaných kníh, zistíte, že si - na rozdiel odo mňa - všetko pamätá:). Čiže áno počúvanie je čítaním. Odkedy začala s čítaním sama, je však jej čítanie iné – je to jej vlastný zážitok, jej vlastné prežívanie. Je to pre ňu tak cenné, že si vynútila odo mňa zvláštny darček. Želanie, aby som jej už odteraz nečítal. Nebudem sa tváriť, že splniť toto želanie bolo pre mňa ľahké. Záver: počúvanie je inou formou čítania.

Predtým, ako si povieme pár zásad, na ktoré je dobré myslieť pri príprave dramatizovaného čítania, si pripomenieme jedno zabudnuté umenie a to rozprávačstvo. Pod literatúrou si zvyčajne predstavíme knihu, ale jej predchodca bol príbeh, uložený jednoducho v hlavách. Príbehy sa rozprávali... Predstava, že namiesto čítania knihy si sadnete a budete počúvať, ako vám niekto číta, je nám vzdialená. Viac sa hodí do šľachtických kulís ruského filmu, alebo do detskej izby. Rozprávačstvo však nie je mŕtve umenie, akoby sa zdalo. Opravím sa: je mŕtve, ale u nás. V Írsku je napríklad asociácia rozprávačov, v ktorej je viac ako 100 aktívnych profesionálnych rozprávačov, ktorí sa živia tým, že rozprávajú príbehy po školách, rôznych príležitostiach, starým ľuďom atď. Pre deti je počúvanie príbehov bránou k čítaniu

a knihe a tým pádom bránou k vzdelaniu. Rozprávačstvo je umenie, ktoré sa oplatí oživovať a v knižniciach je na to skvelý priestor.

Na rade je pár rád, ktoré môžu pomôcť pri príprave dramatinovaného čítania deťom. V prvom rade je dôležité vybrať vhodný text. V zásade by malo ísť o kratšie texty, max. dĺžky 1 strany A4. Radšej niekoľko kratších, ako jeden dlhý. Odporúčam, aby texty boli zábavné. Je dobré, ak sú v ňom živé, dynamické dialógy. V texte by nemalo byť priveľa postáv. Ideálne sú dve osoby a rozprávač. Druhým dôležitým faktorom je počet detí, ktorým sa bude čítať. Rozdeľujem čítania na dve rôzne udalosti. Prvou je čítanie „do uška“, kde by mali byť max. 3 deti. Akonáhle je detí viac, stáva sa z čítania „predstavenie“ a treba vynaložiť podstatne viac úsilia, aby sme boli schopní udržať pozornosť dieťaťa. Tretím faktorom je znalosť textu. Nie je nevyhnutné vedieť ho naspamäť, stačí ho vedieť skoro celý naspamäť:). Pri príprave čítania je dobré premyslieť si a skúsiť si, čo všetko sa dá zahrať hlasom (každá postava má svoj osobitný hlas, každá situácia má svoj výraz), ale aj to, čo sa dá zahrať tvárou, gestami,

pohybmi, drobnými rekvizitami. Je dobré premyslieť si, ak je to možné, ako zapojiť deti (dá sa nechať deti vyriešiť niektorú situáciu?, dotvoriť príbeh?). A nakoniec, ak chcete deti inšpirovať k čítaniu..., nedokončíte príbeh. Skončíte ho v tom najdramatickejšom okamihu a potom knihu deťom požičajte :).

V nasledujúcej časti sa budeme venovať projektom na podporu čítania. Ale skôr, ako sa pustíme do samotných projektov, je dobré zvážiť, čo vlastne pomáha deťom na ceste ku knihám. A tu sa dá, našťastie, oprieť o viacero výskumov. Jeden z nich definuje štyri dôležité podmienky, pri ktorých sa zvyšuje pravdepodobnosť, že z dieťaťa bude čitateľ. Toto sú tie podmienky:

1. Deťom rodičia v detstve pravidelne čítali.
2. Rodičia si sami čítajú. Čítanie je súčasťou rodinnej kultúry.
3. Rovesnícka skupina, v ktorej je dieťa, si číta.
4. Dieťa má dostatočnú domácu knižnicu.

Z tohto vyplýva, že ak chceme realizovať projekt na podporu čítania, je vhodné zvážiť, na ktorú podmienku sa

zameriame. Podporíme rodičov, aby si sami čítali? Zaujímavá cesta, ale asi nebude jednoduchá, však? Ale prospešná a novátorská bude nepochybne ☺. Inou možnosťou je zamerať sa na to, aby si rodičia začali s deťmi pravidelne čítať. V tomto smere vzniklo viacero zaujímavých projektov. Najbežnejšie a niekedy najviac viditeľné, sú mediálne kampane.

Nám blízkou je napr. Celé Česko Čte Dětem. Takéto kampane pomáhajú šíriť myšlienku, že pre vývoj dieťaťa je dobré, ak mu rodič číta. Je však príliš ďaleká cesta od zhliadnutia kampane k samotnému čítaniu dieťaťa. Preto si myslím, že ich reálna účinnosť je veľmi nízka.

Zaujímavým projektom, ktorý sa snaží podporiť rodičov v čítaní svojim deťom, je projekt Městské knihovny Český Těšín: Škola naruby. Deti do špeciálnych žiackych knižiek známkujú svojich rodičov za večerné čítanie. Kto čítal, čo čítal, ako dlho a ako pekne a, samozrejme, môžu pridať aj pochvalu či obrázok. Súčasťou projektu sú aj rodičovské združenia, na ktoré chodia aj deti, aj dospelí. Takýto projekt má skutočne ambície povzbudiť čítanie deťom rodičmi ako pravidelnú a dlhodobú aktivitu.

Posledným projektom, ktorý spomeniem, je projekt z jednej talianskej materskej školy. Rodičia detí dostanú na víkend taštičku s knižkou na čítanie s deťmi. A v pondelok, keď deti prídu do škôlky, výchovný program nadväzuje na príbeh z čítanej knihy. Jednoduchý spôsob, ako rodičov inšpirovať k čítaniu s deťmi cez víkend.

Ďalším okruhom, na ktorý sa projekt na podporu čítania môže zamerať, je podpora rovesníckych skupín. Čiže v našom prípade najmä školské triedy. Asi najzaujímavejší projekt v tejto téme je príklad z jednej školy v USA. Usporadúva medzitriednu

súťaž v čítaní kníh. Súťaží sa o rôzne ceny – od bláznivých (víťazná trieda môže na týždeň zmeniť podľa vlastných predstáv účes pána riaditeľa) až po odmeňujúcich celú triedu (celodenný výlet víťaznej triedy na náklady školy). Najprv sa vytvorí zoznam kníh na prečítanie. Každé dieťa, ktoré prečíta knihu z tohto zoznamu, sa prihlási na web školy, kde ho čakajú otázky k danej knihe, ktoré preveria či knihu naozaj čítalo. Ak správne odpovie, získava bod pre svoju triedu. Trieda, ktorá získa najviac bodov, víťazí. Týmto spôsobom vo vnútri tried vznikne silná podpora k čítaniu. Chceme predsa, aby vyhrala naša trieda :). A cieľ je splnený. Český projekt s podobnými črtami (aj keď, žiaľ, nemá práve túto inšpiráciu k čítaniu v triede) je projekt Čtení pomáhá.

Je dôležité uvažovať nad zmyslom aktivity, či projektu, pretože napriek dobrej vôli a zámeru je veľmi ľahké nenaplniť základné ciele. A tak sa nám síce môže podariť zviditeľniť knižnicu, prípadne získať ďalších členov zapísaných do knižnice, či získať množstvo krásnych obrázkov namaľovaných deťmi, ale zďaleka sa nám nemusí podariť inšpirovať ich k čítaniu. Nie

každý projekt, ktorý si hovorí, že je na podporu čítania, je skutočne na podporu čítania.

Na záver chcem zdôrazniť ešte jednu vec. Niekedy sa my, dospelí, snažíme vysvetliť deťom dosť dobré dôvody, prečo by mali čítať, ako: "Čítanie rozvíja intelekt, pamäť, slovnú zásobu", atď. Ale zdá sa mi, že my, dospelí, trochu podceňujeme knihu samotnú. Tie najlepšie majú totiž v sebe takú silu, že si vystačia bez týchto logických barličiek. Najkvalitnejšia literatúra pre deti a mládež je zážitok, na ktorý sa nezabúda. Je však podceňovaná a často ju my, dospelí, považujeme za také infantilné „rozprávočky“ pre detičky. Nie sú nimi. Dospelým, ktorí knihy pre deti a mládež veľmi nečítajú, môžem za seba bez váhania povedať, že mnohé z nich sú zaujímavejšie ako kvalitná literatúra pre dospelých. Je však naozaj nevyhnutné rozlišovať kvalitu od priemeru či podpriemeru, ktorého je podstatne viac. Preto, ak si chcete nájsť naozaj kvalitné knihy, pohľadajte niektorý zo zoznamov odporúčanej literatúry pre deti, ktoré vytvorili Daniel Hevier, Zuzana Stanislavová, Markéta Andričíková, pán Mrkvička alebo zoznam Knížnice pre mládež mesta Košice Vianočná knižka sa otvára, začítajte sa do nich a...uvidíte :).

Všetko dobré a hlavne skvelé knihy žela Tibor Mrkvička
Hujdič

Komunikácia v pracovnom prostredí

PhDr. Lucia Ištvaniková, PhD.

Komunikácia medzi ľuďmi je jedným zo základných prostriedkov výmeny informácií a najmä je to zložitý proces ovplyvnený mnohými faktormi, napríklad: psychikou, inteligenciou, skúsenosťami, kultúrou a sociálnym prostredím. V prípade knihovníkov je rozhodujúcim nástrojom pôsobenia na svojich klientov, predovšetkým detí, žiakov, študentov, učiteľov, rodičov a ostatných čitateľov či klientov knižnice.

Komunikácia sa uskutočňuje niekoľkými spôsobmi, ktoré nazývame **komunikačným kanálom**. Medzi najčastejšie používané spôsoby patria: písomná, telefonická, osobná, sprostredkovaná a elektronická komunikácia. Komunikačný kanál je zároveň aj priestor, v ktorom komunikácia prebieha (napr. chodba), ako aj vzdialenosť medzi pôvodcom komunikácie (napr. knihovníčkou) a prijímateľom komunikácie (napr. žiakom).

Pri orientácii v sociálnych interakciách nám pomáhajú, ale aj nás zavádzajú činitele, ktoré interpersonálne vnímanie ovplyvňujú.

Zvykneme ich nazývať aj **chyby pri vnímaní druhých ľudí**. Najčastejšie ide o *prvý dojem, haló – efekt, súkromnú teóriu osobnosti, projekciu, stereotypy, vplyv skupiny, vplyv očakávania a momentálny telesný a duševný stav* (Mikuláščík, 2003). **Komunikačným šumom** nazývame všetko čo komunikácii bráni, či ju zhoršuje. Skresľovanie informácií alebo komunikačný šum

najčastejšie spôsobuje: jednak vysielateľ a príjemca informácie, ako aj prostredie, v ktorom sa komunikácia odohráva.

Komunikáciu delíme do dvoch základných kategórií známych ako **verbálna** a **neverbálna komunikácia**. Písaná a hovorená reč tvorí verbálnu komunikáciu. Paleta neverbálnych výrazových prostriedkov je veľmi široká, zaraďujeme medzi ne napríklad: *mimiku, gestiku, kineziku, posturiku, proxemiku, haptiku a produkciu*.

Aktívne načúvanie je jednak dôležité pre samotné porozumenie druhému, jednak pre vyjadrenie záujmu o neho

a vyjadrenie pocitov z toho čo hovorí. Aktívnym počúvaním dávame druhému (klientovi) najavo, či sme mu rozumeli a či to čo hovoril, prijímame. Pomáhame mu taktiež v spresnení informácie, ktorú nám podáva. Pri konflikte si partneri často nenačúvajú. Každý presadzuje svoju pravdu. O to, čo druhý hovorí, sa zaujíma len povrchno. Skôr premýšľa nad protiargumentmi. Aktívne počúvanie jednak zlepšuje pohodu nášho partnera, jednak nám umožňuje viac sa od neho dozvedieť (Praško, Prašková, 1996).

Na základe uvedených informácií by sme nemali **v kontakte s klientom** zabúdať na nasledujúce body:

1. Pri akomkoľvek rozhovore vždy udržiavajte očný kontakt s partnerom rozhovoru.
2. Ak hovoríte so skupinou ľudí, udržiavajte očný kontakt so všetkými.
3. Vzájomným postavením očí pri rozhovore ponúkame buď partnerstvo, alebo podriadenosť, či psychickú prevahu.
4. Nezabúdajte, že prvý dojem je dôležitý (Linhartová, 2007).

5. Majte telo otočené smerom ku klientovi.
6. Používajte paralingvistické prejavy.
7. Používajte primeraný jazyk.
8. Pýtajte sa, aby ste rozhovor rozprúdili.
9. Zrkadlite a parafrázujte.
10. Buďte empatický (Ištvániková, 2010).

Použitá literatúra:

IŠTVÁNIKOVÁ, L. 2010. *Základy komunikácie v opatrovateľskej práci*. Prešov: Akadémia vzdelávania. Vydavateľstvo Michala Vaška. ISBN 978 – 80 – 7165 – 797 -2.

LINHARTOVÁ, V. 2007. *Praktická komunikácia v medicíne. Pro mediky, lekáre a ošetrojúci personál*. Praha. Grada Publishing. ISBN 978-80-247-1784-5.

Mikuláščík, M. 2003. *Komunikační dovednosti v praxi*. Praha. Grada Publishing. ISBN 80-247-0650-4.

Praško, J. – Prašková, H. 1996. *Asertivitou proti stresu*. Praha. Grada Publishing. ISBN 80-7169-334-0.

Čitateľská gramotnosť (nielen) prešovských žiakov

PaedDr. Ján Pochanič, PhD.

Čítanie má už od nepamäti nezastupiteľné miesto v živote každého človeka. Vedie ľudí k rozvoju estetického a etického čítania. Problematika čítania je v súčasnosti veľmi aktuálna. Veľká pozornosť sa v ostatnom období venuje pojmu čitateľská gramotnosť. Pod spomínaním pojmom **čitateľská gramotnosť** (angl. reading literacy) rozumieme jeho obsah, ako aj význam, ktorý sa modifikuje v súlade so zmenami a požiadavkami spoločnosti. Mnohé vyspelé krajiny sveta sa nikdy predtým tak intenzívne nezaujímal o úroveň čitateľskej gramotnosti.

Potvrdzujú nám to sociologické prieskumy a monitorinky, ktoré pravidelne porovnávajú čitateľskú gramotnosť v mnohých regiónoch sveta. Najznámejšie z nich (i v našich podmienkach) sú PIRLS a PISA.

Na základe štúdie PIRLS 2006 môžeme konštatovať, že čitateľská gramotnosť je „schopnosť porozumieť a používať také písomné jazykové formy, ktoré vyžadujú spoločnosť alebo ktoré majú hodnotu jednotlivca. Mladí čitatelia môžu konštruovať význam z rozmanitých textov. Čítajú za účelom vzdelávania sa, účasti v komunitách čitateľov v škole a v každodennom živote a pre potešenie.“ (Ladányiová 2007, s.7) Čitateľská gramotnosť je tiež chápaná ako základná kompetencia, bez ktorej nemôžeme dosiahnuť ostatné kompetencie, pričom dôraz je kladený predovšetkým na bazálne psychické procesy: zrakové a sluchové vnímanie. Čitateľská gramotnosť sa spolu s pisateľskou gramotnosťou vyčleňuje aj ako **gramotnosť literárna**. Štutika (2007) považuje literárnu gramotnosť za tretiu skupinu funkčnej gramotnosti, ktorá podľa Gavoru (In Gavora, Zápotočná et.al., 2003, s.14), Valkovej (2007, s.7) znamená „vedomosti a zručnosti potrebné na porozumenie a využívanie informácií v súvislých textoch (úvodníky novín, správy a pod.).“ Literárna gramotnosť za posledné obdobie vykazuje stagnáciu, pokles, čo by sa dalo riešiť „akceptovaním rovnocennosti jednotlivých zložiek jazykového vzdelávania – od hovorenia, počúvania, čítania a písania, cez komunikovanie až k mysleniu.“ (Kolláriková, In Kolláriková, Pupala (eds.), 2001, s. 273).

Určitú paralelu medzi stagnáciou až poklesom všeobecne gramotnosti sme sa rozhodli riešiť súťažou. Berieme do úvahy, že už prvotný názov neznie vábivo a trendovo, ale vzápätí položíme si otázku, čo je trend? Vysedávanie pred počítačom? Bezvýsledne brázdnenie naprieč internetom? Jules Verne by zrejme nabudený takýmto rýchlospádom informácií a napredovaním doby, poopravil názov svojej úspešnej knihy – Cesta okolo sveta za 80dní na - Cesta okolo sveta za 45 kB. Ktohovie ako by však bolo so samotnými pocitmi. Ale vráťme sa k podstate príspevku. Písmenkový Prešovský kraj, ako sme súťaž nazvali, je súťažou tvorivého písania a kreslenia detí, žiakov základných, špeciálnych (a od minulého ročníka) i materských škôl. V spleti prvoplánových súťaží, ktoré riešia iba vyplnenie akéhosi (podľa nich potrebného, no pre nás často zbytočného) literárneho vákuá, si našla svoje miesto už štvrtý ročník po sebe i naša súťaž. Nenásilný vplyv čitateľskej gramotnosti v kombinácii s detskou tvorivosťou a adresnosťou pre konečného príjemcu vyvoláva po ostatné roky u žiakov a detí enormný záujem. I keď

stúpajúca tendencia naznačuje každoročný nárast súťažiacich v literárnej i výtvarnej tvorbe, nie je to pre nás podstatný ukazovateľ kvality súťaže. Beriem to len ako sekundárny jav, ktorý má určitú výpovednú hodnotu. O kvalite a rozmanitosti súťažných príspevkov môžeme komunikovať na základe **a) literárnej variability**, v ktorej obdržané príspevky vykazovali širokú plejádu literárnych žánrov (rozprávka, nedokončený príbeh, poézia a pod.) Taktiež výber písmen abecedy ako vychádzajúci podnet pre písanie príbehu sa rozšíril. Dôsledkom toho sme sa už tento rok nestretávali s príbehmi, permanentne opakujúcich sa desiatich písmen. **b) variability výtvarných techník**, ktoré sa od prvotných kresieb fixou, farebnou ceruzkou cez temperové a anilínové farby preniesli až ku kvalitným 3 D obrázkom, kolážam, maľbám na plátno, sklo.

Záverom príspevku je potrebné pripomenúť, že fenoménom v literárnom prejave žiakov sú i naďalej rozprávky. Druhým

najfrekventovanejším prejavom žiakov sú básne. Trojicu najobľúbenejších literárnych žánrov dopĺňajú sci-fi príbehy. Bude dozaista zaujímavé sledovať napredovanie detskej tvorivosti vo všetkých, nielen literárnych smeroch s prihliadnutím nielen na konečný výsledok, ale i samotný proces.

Použitá literatúra:

GAVORA, P. - ZÁPOTOČNÁ, O. et.al. *Gramotnosť vývin a možnosti jej didaktického usmerňovania*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2003. ISBN 80-223-1869-8.

KOLLÁRIKOVÁ, Z. - PUPALA, B. et.al. *Predškolská a elementárna pedagogika*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-585-7.

LADÁNYIOVÁ, E. *Národná správa zo štúdie PIRLS 2006*. Bratislava : ŠPÚ, 2007. ISBN 978-80-89225-38-5.

ŠTUTIKA, M. *Od obrázkov k písmenám*. Bratislava: Renesans, 2007. ISBN 978-80-969777-2-7.

Vydané s finančnou podporou

Slovenská
asociácia
knižníc

V rámci programu „Partnerstvo, alebo spojme svoje sily“

Názov: Motivačné aktivity s detským čitateľom
Podnázov: Zborník príspevkov zo seminára konaného
v dňoch 10.-11. novembra 2011
Zostavili: PhDr. Kamila Prextová
Foto: Ing. Viera Ristvejová, Ľubica Pavíleková
Zodp. redaktorka: Mgr. et Mgr. Iveta Hurná
Vydavateľ: Knižnica pre mládež mesta Košice
Rok vydania: 2011
Počet strán: 22
Náklad: 150 ks

ISBN 978-80-89161-17-1
EAN 9788089161171